

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

HASSELT - Kuringen, hoek Jaarmarktstraat - Joris van Oostenrijkstraat

verslag

Bree, 12-12-2012

HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Rik van de Konijnenburg
Grauwe Torenwal 6/00/1
B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018
e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2012-12 / OE project 2012-431 / wettelijk depot: D/2012/12654/12
verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R. (2012) Archeologische prospectie, site Hasselt - Kuringen, hoek Jaarmarktstraat - Joris van Oostenrijkstraat, HAAST-rapport 2012-12, Bree

In opdracht van:

KRIATURA nv

Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt

tel: 011 - 42.21.05

email: Marie-an.Becks@kriatura.com

Site: HASSELT - Kuringen, hoek Jaarmarktstraat en Joris van Oostenrijkstraat

Vergunningsnummer: Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed: 2012 - 431

Datum aanvraag: 8/10/2012

Datum vergunning: 29/10/2012

Terreinonderzoek: 3 en 4 december 2012

Leidend archeoloog: Rik van de Konijnenburg (vergunninghouder)

Archeologen: Joan Janssen

Grondwerken Decoster

Auteur: Rik van de Konijnenburg

© 2012 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

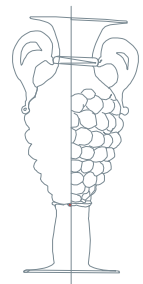
Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2012/12654/12

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Inhoudsopgave

1° Inleiding	5
Administratieve Fiche	5
a) het project waarbinnen de opgraving is uitgevoerd met projectcode;	7
b) begin- en einddatum van de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden;	7
c) de organisatie van het archeologische onderzoek en de naam van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;	7
2° een beschrijving van de vindplaats;	8
a) de vindplaatsgegevens met vermelding van gemeente, plaats, toponiem, minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten en alle bekende identificatiecodes;	8
b) de topografische ligging van de vindplaats door middel van een situatiekaart van de vindplaats op basis van een topografische kaart. Als het om een digitale kaart gaat wordt bij voorkeur gekozen voor georeferencierte GIS- en Autocad-bestanden en -plannen;	10
c) een korte bespreking van de vindplaats in zijn archeologische context, zoals archeoregio, met vermelding van de geraadpleegde literatuur en database;	10
d) de landschappelijke ligging, inclusief bodemkundige of geologische situering, grondgebruik en fysisch-geografische (literatuur)gegevens over de archeoregio;	11
e) een projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen;	13
f) een projectie van de aangetroffen sporen op het kadasterplan;	14
3° archeologische voorkennis;	14
a) een omschrijving van desktop-voorstudie, consultatie en interpretatie van de Centrale Archeologische Inventaris inbegrepen;	14
b) een omschrijving van eventueel archeologisch vooronderzoek, al dan niet zelf uitgevoerd;	17
4° de onderzoeksoopdracht;	18
a) de vraagstelling met betrekking tot de vindplaats;	18
b) de randvoorwaarden;	18
5° de werkwijze en opgravingsstrategie;	19
a) een beschrijving van de opgravingsmethode in samenhang met de aard van de vindplaats en de bijzondere voorwaarden;	19
b) de motivatie van de keuze ten aanzien van selectie van materiaal;	20

c) de motivatie van de keuze ten aanzien van staalname;	20
6° een beschrijving van de vindplaats aan de hand van het sporenbestand, overeenkomstig artikel 77;	20
7° - 10°: niet van toepassing	
Besluit	27
11° aanbevelingen voor het vervolgonderzoek met betrekking tot de vindplaats of een periode daarvan, globaler dan gesteld per vondstcategorie;	28
12° een samenvatting, met vermelding van de vraagstelling, van de gevolgde onderzoeksmethode en de resultaten;	28
13° literatuur;	28
14° bijlagen (inventariserende metagegevens);	29

1. Inleiding

Administratieve Fiche

Administratieve gegevens;	
a) naam van de opdrachtgever;	KRIATURA nv, Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt
b) de naam van de uitvoerder, hetzij het bedrijf, de instelling of de privépersoon;	HAAST bvba, Rik van de Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
c) de naam vergunninghouder;	Rik van de Konijnenburg
d) beheer en de plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie;	Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
e) het beheer en de plaats van de vondsten en stalen;	Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
f) projectcode;	2012/431
g) de vindplaatsnaam;	Hasselt - Kuringen, hoek Jaarmarktstraat - Joris van Oostenrijkstraat
h) de locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten;	Provincie: Limburg Gemeente: Hasselt Deelgemeente: Kuringen Toponiem: Lambertcoördinaten: x=215877, y=181913 x=215881, y=181925 x=215883, y=181944 x=215856, y=181936 x=215851, y=181923
i) het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje;	Hasselt 12 / Kuringen afd. 1, Sie B, percelen 55F4, 55V3, 55X5 Kaart: cfrt infra
j) een kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10.000, maar meer in detail, afhankelijk van de grootte van het projectgebied;	Kaart: cfrt infra
k) de begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek;	3 en 4 december 2012
l) Actueel Bodemgebruik	Bebouwd terrein met een klein achtertuinje
m) Terreinoppervlakte	5,97 a waarvan 1,96 a onbebouwd en 4,01 a bebouwd
1° een omschrijving van de onderzoeksopdracht;	
a) een verwijzing naar de bijzondere	Reden van de opgraving ¹ :

¹ Overgenomen uit Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Hasselt - Jaarmarktstraat – Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed, erfgoedconsulente mevr. Ingrid Vanderhoydonck, oktoberr 2012

voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning;	Op het terrein zal de bestaande bebouwing gesloopt worden en nieuwe woongelegenheden met ondergrondse parking gerealiseerd worden. Het terrein bevindt zich in de onmiddellijke omgeving van de Sint-Gertrudiskerk en niet zo heel ver van CAI locatie 50024.
b) een omschrijving van de archeologische verwachtingen;	Kuringen is een zeer oude kern waar vanaf de hoge middeleeuwen de graven van Loon en later de prinsbischoppen van Luik een residentie hadden. De Sint-Gertrudiskerk, onmiddellijk ten noorden grenzend aan de locatie, dateert vermoedelijk uit de 12de eeuw toen Kuringen een zelfstandige parochie werd.
c) de wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied;	<p>Doel van het onderzoek²:</p> <p>Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe is de stratigrafie van het terrein opgebouwd? - wat is de vermoedelijke geschiedenis van het terrein (oude kaarten, bebouwingsgegevens, historische gegevens) - wat is de impact van de voorgaande bebouwing op het archeologisch erfgoed? - hoeveel archeologische niveaus zijn er te verwachten? - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
d) de doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;	Op het terrein zal de bestaande bebouwing gesloopt worden en nieuwe woongelegenheden met ondergrondse parking gerealiseerd worden. Het terrein bevindt zich in de onmiddellijke omgeving van de Sint-Gertrudiskerk en niet zo heel ver van CAI locatie 50024.
e) eventuele randvoorwaarden;	
2° eventuele raadpleging van specialisten;	
a) een omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek;	nvt
b) een omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie.	Nvt
c) een omschrijving van de algemene wetenschappelijke advisering door personen die buiten het project stonden.	nvt

² Overgenomen uit Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Overpelt, Kerkdijk - Vloeterstraat - Kloosterstraat– Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed, erfgoedconsulente mevr. Annick Arts, november 2012

Overdracht vondsten / opgravingsarchief	nvt
Verslag: Digitale en analoge kopieën	Stad Hasselt, Groenplein 1 - 3500 Hasselt
	Dhr. Steven MORTIER / Werner WOUTERS Erfgoedconsulent Agentschap Onroerend Erfgoed Phoenixgebouw 8 ^{ste} verdieping Koning Albert II-laan 19, bus 5 B-1210 Brussel - Tel. 02 553 16 50 (2 exemplaren)
	Ingrid Vanderhoydonck Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams administratief centrum Hasselt Koningin Astridlaan 50, bus 1 B-3500 HASSELT
	KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE WETTELIJK DEPOT Keizerslaan, 4 – 1000 Brussel (2 exemplaren)
	KRIATURA nv, Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt
Toezichthoudende overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed afdeling Limburg Mevr. Ingrid Vanderhoydonck Koningin Astridlaan 50 bus 1 B – 3500 Hasselt

1° een inleiding;

a) het project waarbinnen de opgraving is uitgevoerd met projectcode;

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem werd uitgevoerd in het kader van een sloop- en nieuwbouwproject van de firma KRIATURA nv, Kramerslaan 15.1.1 te 3500 Hasselt. Het project kreeg van het Agentschap Onroerend Erfgoed de code 2012-431.

b) begin- en einddatum van de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden;

Het onderzoek heeft plaatsgevonden op maandag 3 december – gestopt om 12.00 u omwille van het barre winterweer en langdurige sneeuwval – en terug aangevat en beëindigd op dinsdag 4 december 2012.

c) de organisatie van het archeologische onderzoek en de naam van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;

Het archeologisch onderzoek – uitgevoerd door HAAST bvba, Grauwe Torenwal 6/00/1, 3960 Bree, vergunninghoudende archeologen Rik van de Konijnenburg en Joan Janssen - sloot onmiddellijk aan bij de afbraak van de bestaande woningen op het terrein. Dit had het voordeel van de aanwezigheid van een graafmachine met bakbreedte van 2 m zonder dat daarvoor extra kosten dienden te worden gemaakt. Vrijdag 30/11/2012 om 9.00 u werd een startvergadering georganiseerd in aanwezigheid van Rik van de Konijnenburg, vergunninghoudend archeoloog, Ingrid Vanderhoydonck, erfgoedconsulente Onroerend Erfgoed, en namens de projectontwikkelaar Kriatura nv mevrouw Marie-An Becks, zaakvoerder Kriatura nv, Tony Vanswijgenhoven, vennoot Kriatura nv en Nathalie Thys, medewerkster Kriatura nv. Staande de vergadering werden de proefsleuven met de graafmachine gegraven tot op het archeologisch leesbare niveau.

Conform de Bijzondere Voorwaarden werd op het terrein, zoals voorgesteld in het voorstel van sleuvenplan, een sleuf getrokken in het tuintje van perceel 55F4, en werd een kortere sleuf gemaakt aan

de Jaarmarktstraat. De sleuven werden deels verder uitgediept met de schop, de profielen werden waar mogelijk opgeschoond en de verstoringen werden ingemeten. Daarbij werd gebruik gemaakt van een TopCon totalstation 512GTE.

2° een beschrijving van de vindplaats;

a) de vindplaatsgegevens met vermelding van gemeente, plaats, toponiem, minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten en alle bekende identificatiecodes;

De te onderzoeken percelen zijn kadastraal bekend als Hasselt afd. 12 / Kuringen afd 1 Sie B percelen 55F4, 55V3, 55X5. Ze liggen op de hoek van de Jaarmarktstraat en de Joris van Oostenrijkstraat en grenzen ten noord aan het kerkveld van de Sint-Gertrudiskerk, kadastraal perceel 54A, gescheiden door een muur. Deze percelen beslaan een oppervlakte van 5,94 aren waarvan 1,93 aren onbebouwd en 4,01 aren bebouwd terrein.

De lambertcoördinaten:

De geografische coördinaten zijn genomen met een gps-toestel *Bushnell Backtrack point 5 GPS*, gecontroleerd op www.agiv.be - GRB, geoviewer en er werd gebruik gemaakt van de omreken Tabellen van de coördinaten volgens de Steenhagen coördinatentransformator³.

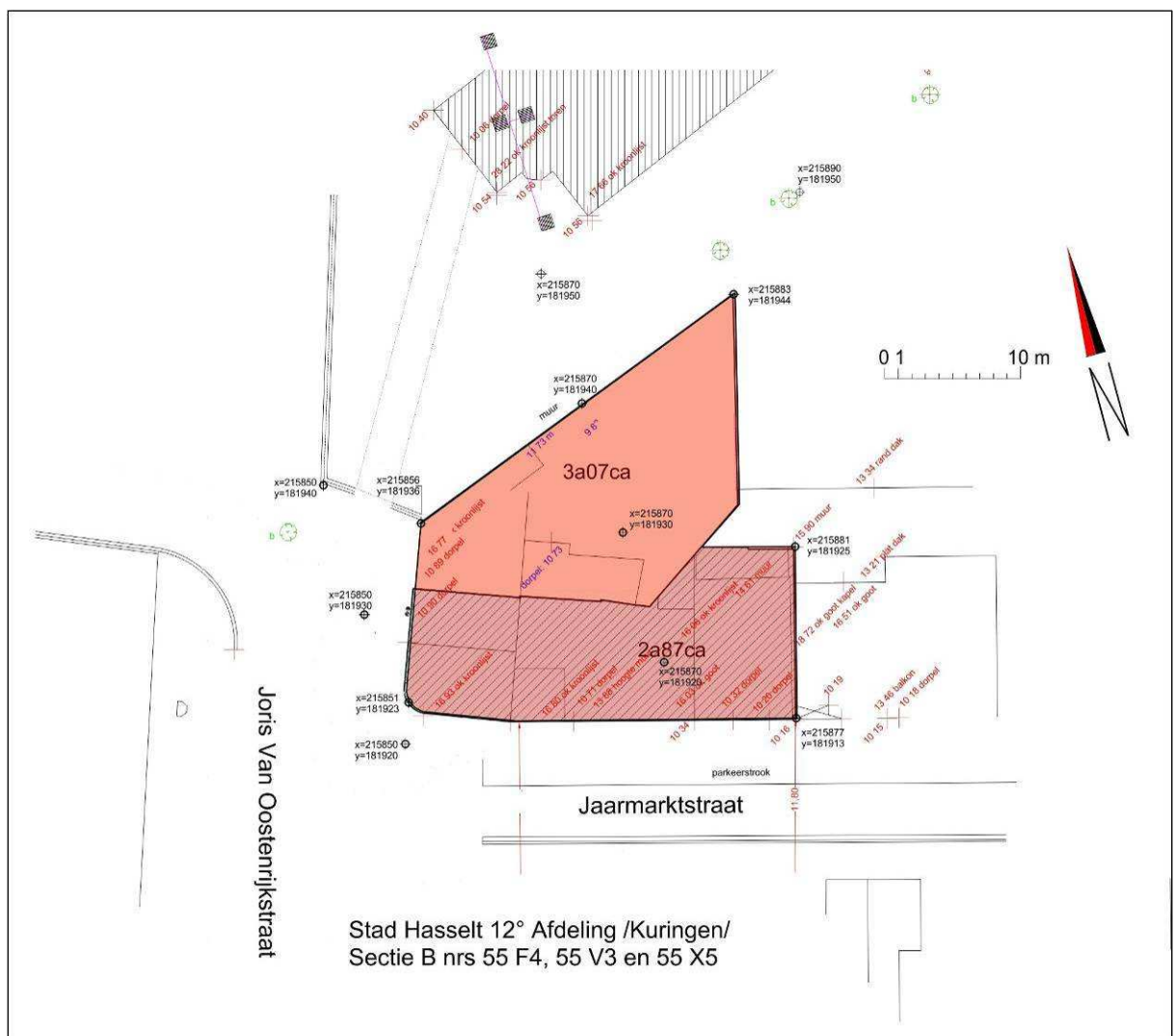
x=215877, y=181913 (ZO hoek)

x=215881, y=181925 (centraal oostelijke hoek)

x=215883, y=181944 (NO hoek – aansluitend met kerkhofmuur))

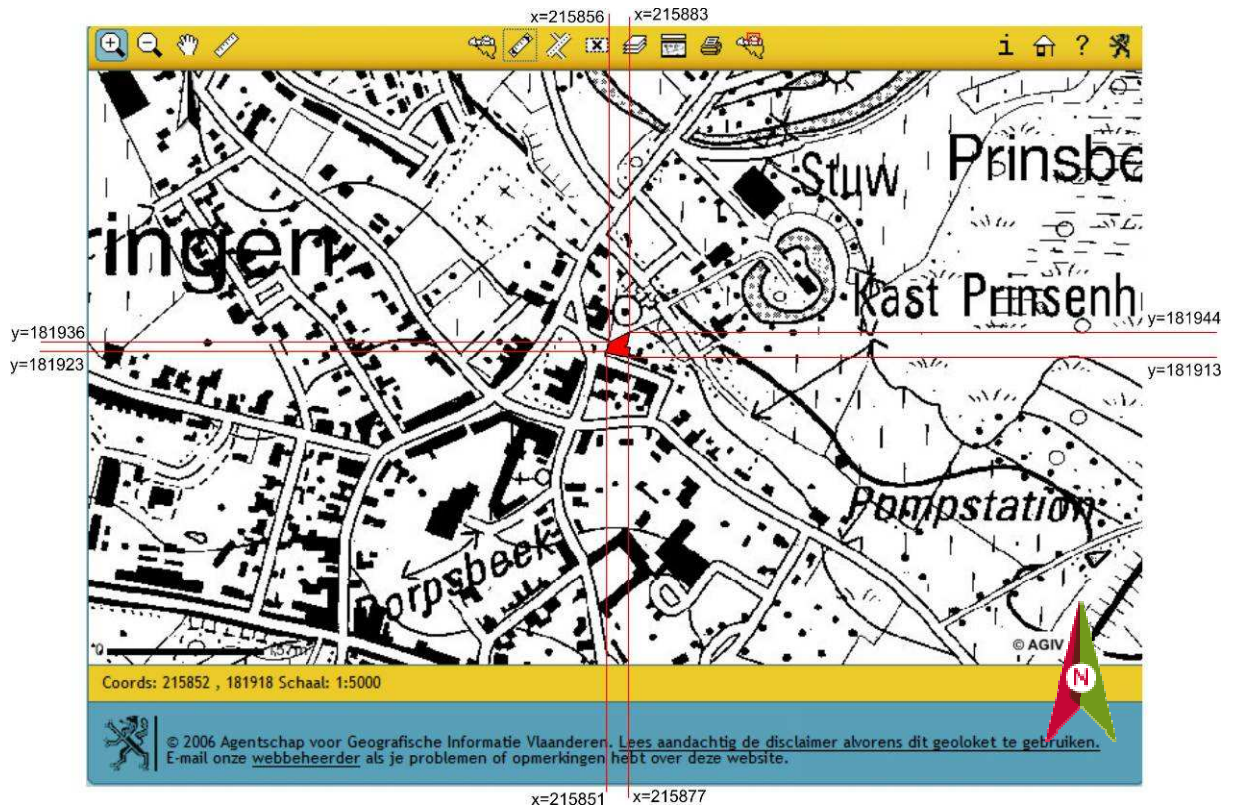
x=215856, y=181936 (NW hoek – aansluitend bij kerkhofmuur)

x=215851, y=181923 (ZW hoek, centraal voor oude ingang hoekhuis)

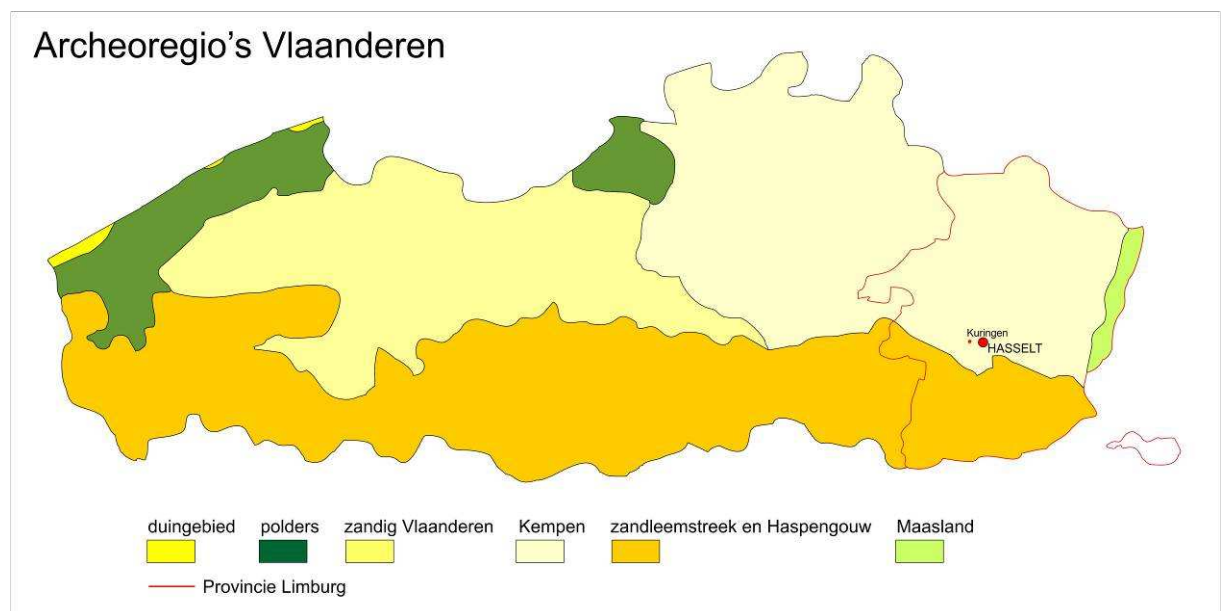

³ <http://estevenh.home.xs4all.nl/1/frame/fr0.html>

b) de topografische ligging van de vindplaats door middel van een situatiekaart van de vindplaats op basis van een topografische kaart. Als het om een digitale kaart gaat wordt bij voorkeur gekozen voor georeferentieerde GIS- en Autocad-bestanden en -plannen;

c) een korte bespreking van de vindplaats in zijn archeologische context, zoals archeoregio, met vermelding van de geraadpleegde literatuur en database;

Hasselt en haar deelgemeente Kuringen liggen volgens de kaartjes in de onderzoeksbalans van Onroerend Erfgoed in de archeoregio Kempen, maar uit de meer gedetailleerde bodemkaart is eerder de

Demer de scheiding tussen zandstreek en zandleemstreek en ligt Kuringen, tenminste het centrum van Kuringen in het zandleemgebied, op de grens Kempen en vochtig Haspengouw.

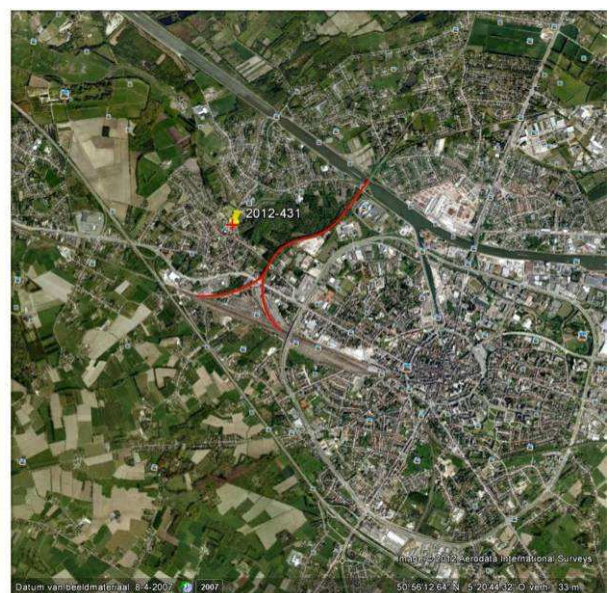
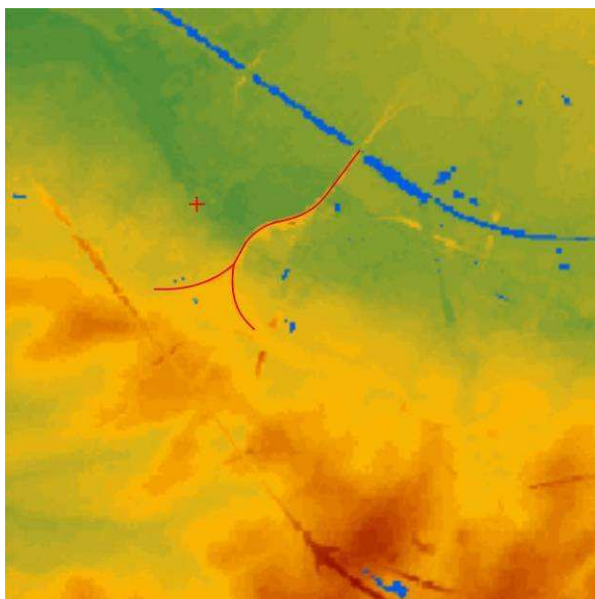
Archeologisch is het gebied vrij rijk aan vondsten uit verschillende perioden. uiteraard is er de rijke middeleeuwse geschiedenis met het prinsenhof, de burcht van de graven van Loon en de residentie van Luikse prinsbisschoppen⁴, de abdij van Herkenrode en vlakbij de stad Hasselt. Uit eerdere perioden liggen in de omgeving de vindplaats van een Karolingische fibula, ten noorden van Kuringen-centrum, en meer ten zuiden, de mesolithische, neolithische en ijzertijdvindplaatsen in Stevoort.

Meer gedetailleerde informatie is te vinden in bronnen die ook publiek te raadplegen zijn zoals op <https://onderzoeksbilans.onroerendergoed.be> en, maar gedateerd als bron, de inventaris van Bauwens-Lesenne⁵.

d) de landschappelijke ligging, inclusief bodemkundige of geologische situering, grondgebruik en fysisch-geografische (literatuur)gegevens over de archeoregio;

De te onderzoeken zone ligt aan de rand van de oude kern van Kuringen. De Sint-Gertrudiskerk, ten noorden grenzend aan de te onderzoeken percelen, werd door de graven van Loon in de 12de eeuw gebouwd buiten de kern van Kuringen, vlakbij hun residentie.

Landschappelijk situeert deze zone zich op de rand van een vrij steile oeverwal van de Demer die ten noordnoordoosten stroomt. Aan de zuidzijde van de Demer ligt een uitloper van het Haspengouws plateau. Het gebied stijgt in zuidelijke richting van ca. 30 m TAW aan de Demer tot 45 m op ca. 1,5 km zuidwestwaarts.

Op bovenstaand detail uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen, vergeleken met een satellietopname van Google Earth, het rood kruisje is de situering van het onderzoeksgebied 2012-431, is duidelijk te zien hoe dicht de vindplaats aan de rand van de oeverwal van de Demer ligt en - op het satellietbeeld - dat de zone binnen de verstedelijking van Hasselt ligt.

Bodemkundig is de zone gelegen in OT gebied, vergraven terrein.

⁴ ANNAERT, R., JACOBS, V. en VAN IMPE, L. 1987, Historisch en archeologisch onderzoek van het Prinsenhof te Kuringen, *Archaeologia Belgica* III, 247-250.

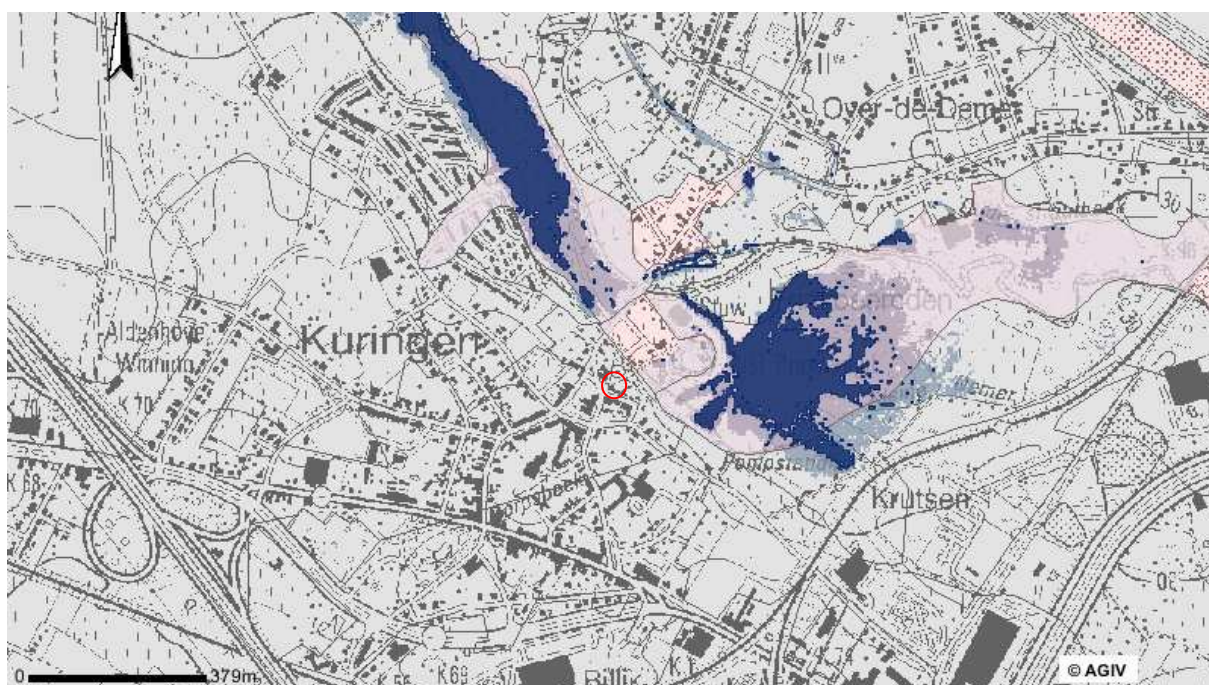
⁵ BAUWENS-LESENNE, M. (1968) Oudheidkundige repertoria VIII, Bibliografisch repertorium van de oudheidkundige vondsten in Limburg, behoudens Tongeren-Koninksem (vanaf de vroegste tijden tot de Noormannen), Brussel - p.162-164.

● onderzoeksgebied

Ten noorden, zuidoosten en noordwesten strekken zich nog S-bodems (lemig zand) - met uitzondering van de Demervallei zelf waar E- en P-bodems voorkomen (klein en licht zandleem), ten zuidwesten en meer zuidelijk hebben P-bodems het overwicht en zitten we in vochtig Haspengouw. Kuringen ligt, net zoals Hasselt, op de scheiding van Kempen en Haspengouw, de scheiding van lemig zand en zandleem.

○ onderzoeksgebied

Op de watertoets- en overstromingskaart (© Agiv - www.agiv.be - geoloketten - watertoets- en overstromingskaarten) is te zien dat het natuurlijke overstromingsgebied van de Demer, aangeduid in

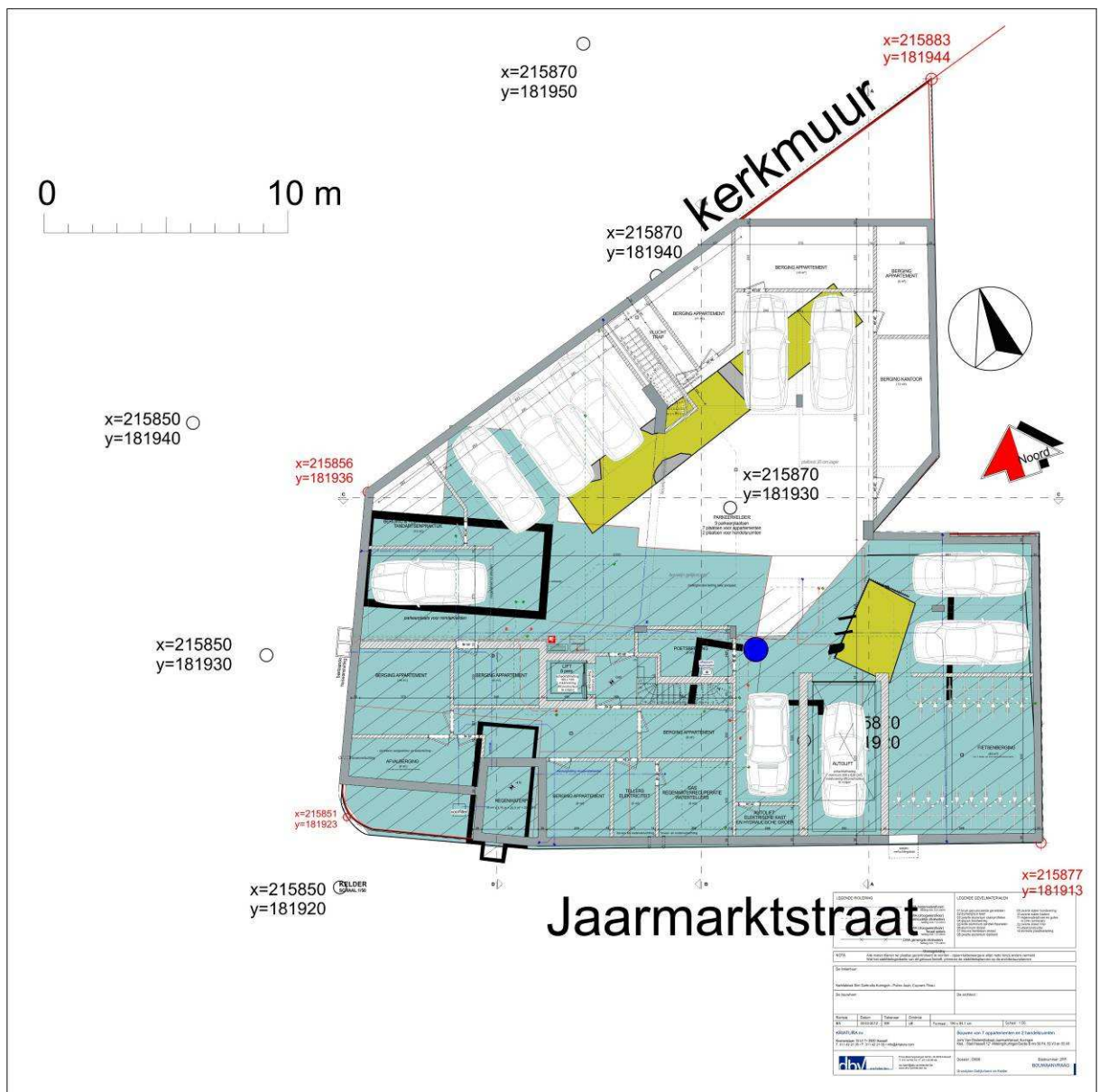

licht rood, samen met de blauw ingekleurde risicogebieden, de steile oeverwal volgend die Kuringen-centrum scheidt van de Demervallei. De zuidelijke grens van het natuurlijke overstromingsgebied komt hier overeen met de 30 m TAW-hoogtelijn.

Geomorfologie⁶

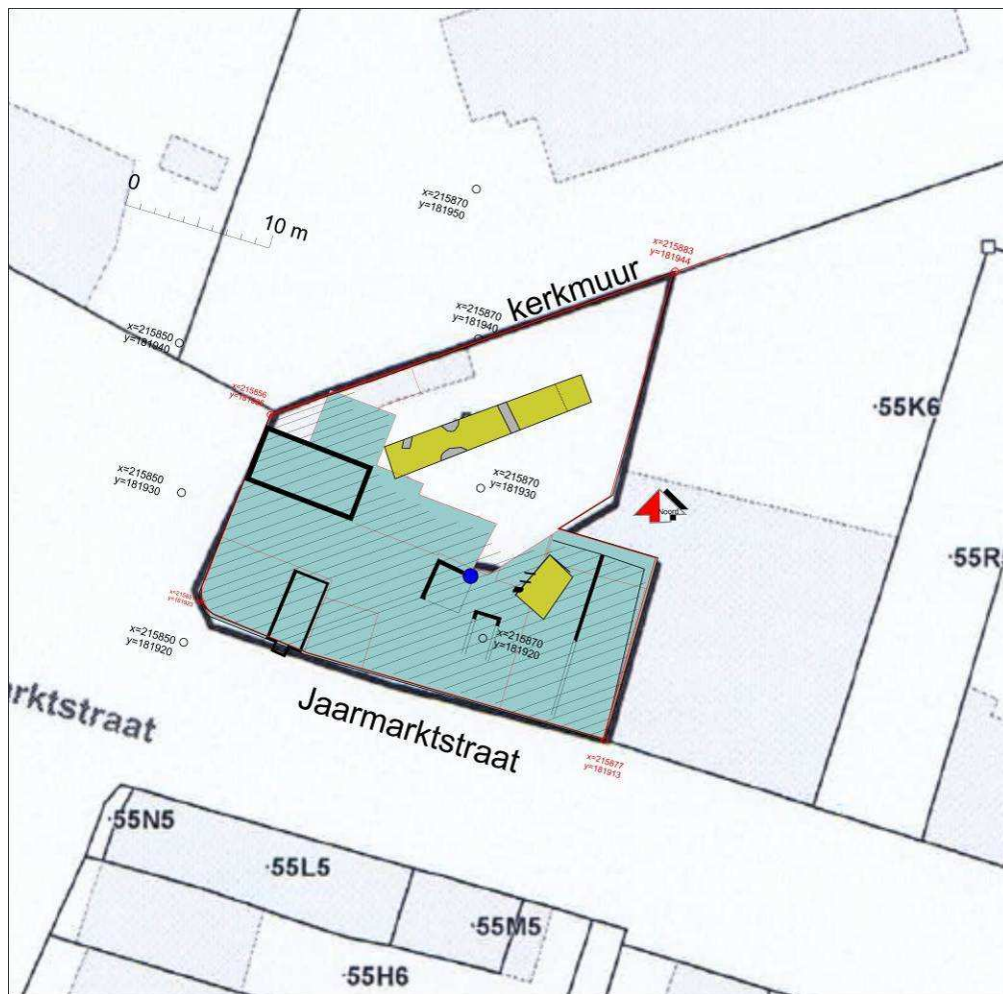
Ten zuiden van de Demer situeert zich een gedeelte van Vochtig Haspengouw. Het gebied stijgt langzaam vanaf de alluviale vlakte van de Demer. Deze zone heeft geen geaccentueerd reliëf zoals het Hageland maar kan beschreven worden als een glooiend landschap (heuvels tot 40 m hoog). De beekjes staan loodrecht op de rivieren en eroderen in de zachte hellingen. Het geheel vertoont een microreliëf, veroorzaakt door de zacht ingesneden riviertjes. Lokaal kan dit reliëf zeer gemarkeerd zijn, wat getuigt van een resistent substraat.

e) een projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen;

⁶ FREDERICKX, E. en GOUWY, S (1996) , Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 25 Hasselt, KULeuven - Vlaamse Overheid dienst natuurlijke rijkdommen, Brussel, p. 5

f) een projectie van de aangetroffen sporen op het kadasterplan;

3° archeologische voorkennis;

a) een omschrijving van desktop-voorstudie, consultatie en interpretatie van de Centrale Archeologische Inventaris inbegrepen;

De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (Graaf de Ferraris - 1772 - 1775)

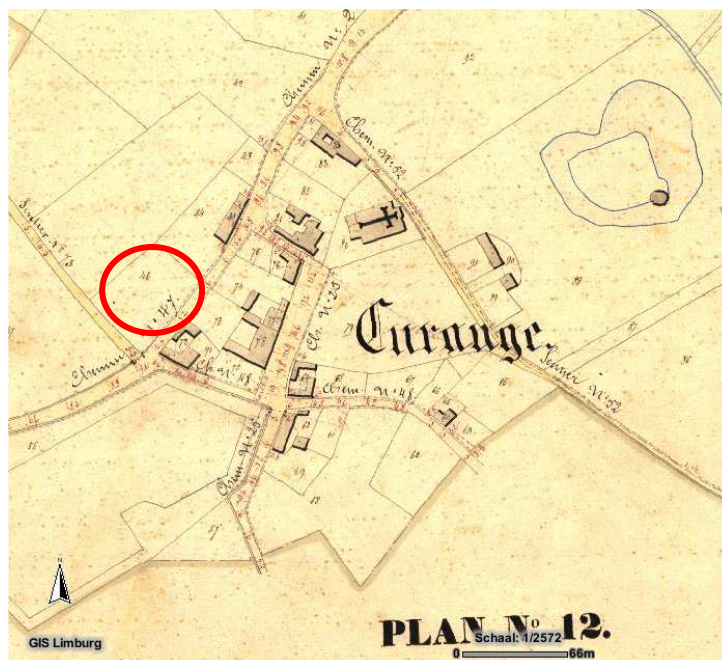
Onder de CU (Curange) bevindt zich binnen een rechthoekige gracht met doorgang aan de zuidzijde het Prinsenhof; de voormalige residentie van de graven van Loon en de - ten tijde van de opmaak van deze kaart - vervallen residentie van de prinsbisschoppen van Luik.

Ten zuidwesten, aan het getal 71, ligt gemarkeerd met een zwart kruis de Sint-Gertrudiskerk.

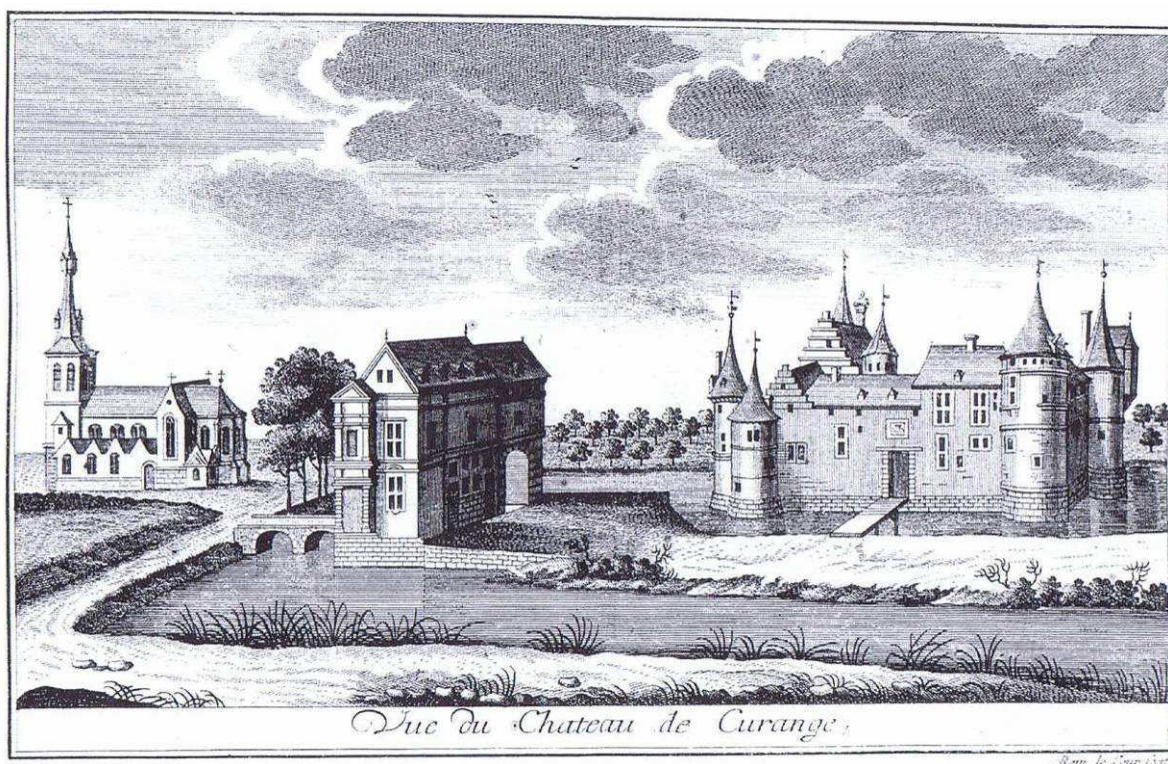
Onmiddellijk ten zuiden van de kerk situeert zich het te onderzoeken gebied. Op deze kaart staat die zone ingekleurd als deel van een akker omzoomd met een haag.

Ook op het uittreksel uit de Atlas van Buurtwegen, gebaseerd op gegevens van het primitief kadaster wat betreft perceelsindelingen, blijkt het te onderzoeken gebied, binnen de rode cirkel, nog onbebouwd.

De tekening die Remacle-Leloup⁷ omstreeks 1735 maakte van de kerk met het prinsenhof laat ook uitschijnen dat aan de zuidzijde van de kerk geen bebouwing aanwezig was; er is namelijk "vrij zicht" op de zuidzijde van het kerkgebouw.

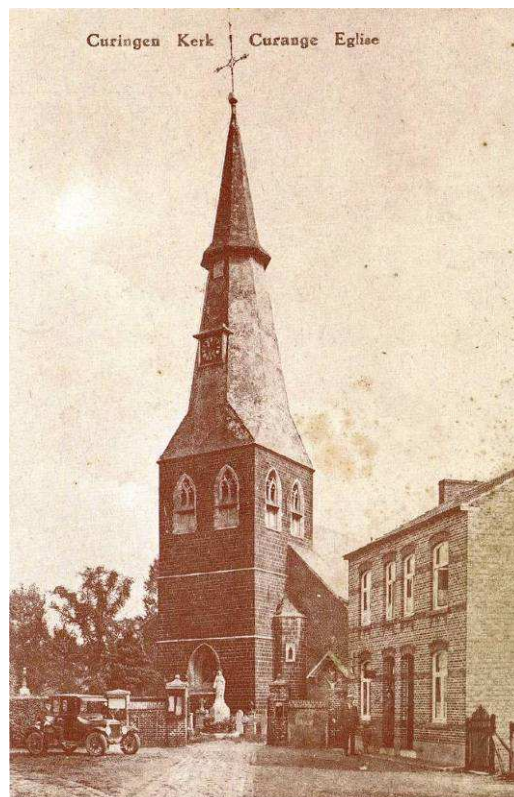
⁷ verschenen in: De SAUMERY, P.L., *Les Délices du Païs de Liège ou Description des monuments sacrés & profanes de cet évêché-principauté*, édité à Liège en cinq volumes in-folio, par Everard Kints de 1738 à 1744, Tome IV, p. 280.

Een postkaart van omstreeks 1900 toont ook aan dat de percelen onmiddellijk ten zuiden van de kerk in die tijd nog steeds onbebouwd waren. Het gebied is omzoomd met hoge bomen, en, het huidige kerkportaal is op deze foto nog een gotisch venster.

Op een postkaart van omstreeks 1925/1927 zijn er ten opzichte van vorige postkaart enkele wijzigingen. Belangrijkste is dat rechts van de kerk een tweewoonst gebouwd is. De foto dateert zeker van voor 1929 aangezien het venster in de westgevel van de toren nog steeds een venster is. In 1929 werd dit venster verbouwd tot een neogotisch portaal als toegang tot de kerk.⁸

⁸ Schlusmans F. met medewerking van Gyselinck J., Linters A., Wissels R., Buyle M. & De Graeve M.-Ch. 1981: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Hasselt*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 6N1 (A-Ha), Brussel - Gent.

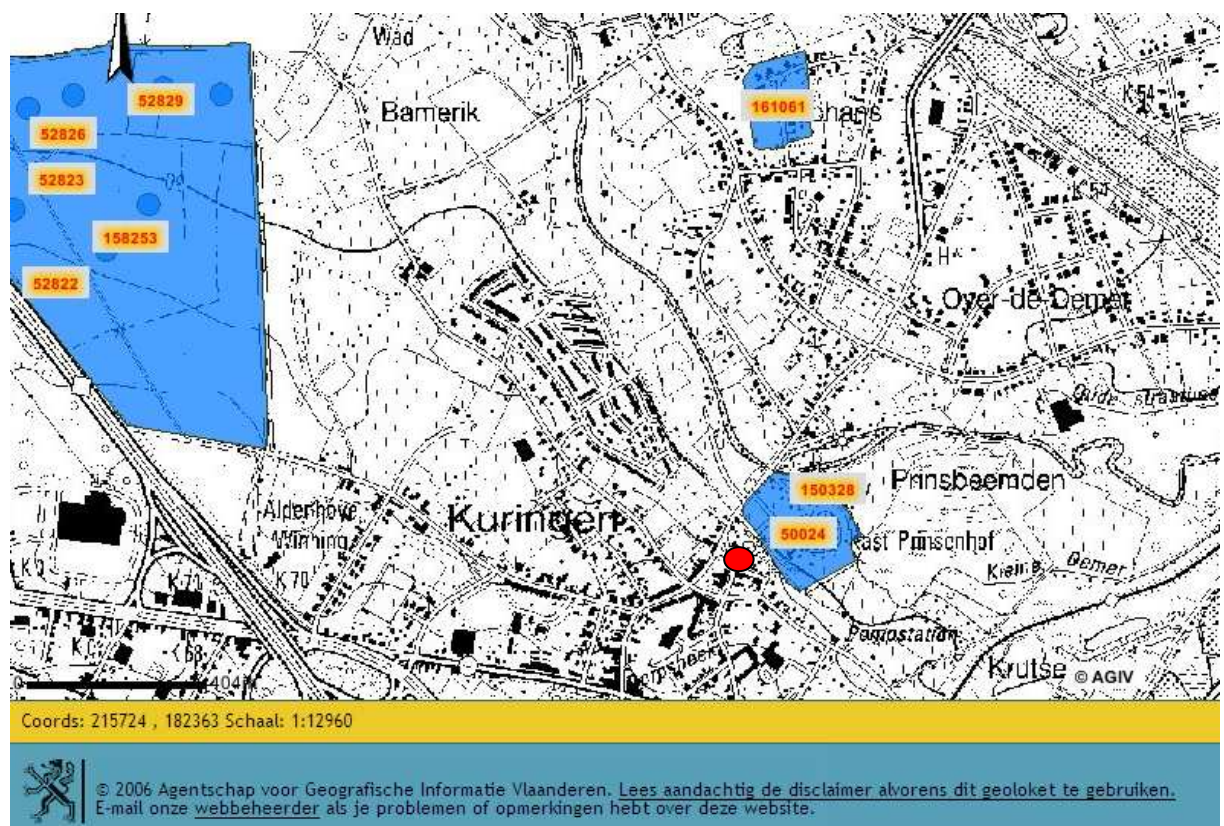
Later, na 1945, wordt de hoek van de Joris van Oostenrijkstraat en de Jaarmarktstraat volgebouwd met een café en aanpalend aan de zijde van de Jaarmarktstraat, een zaaltje.

Zeker in de 18de eeuw tot begin 20ste eeuw is het terrein dus hetzij akkerland, hetzij braakliggend geweest.

De Centraal Archeologische Inventaris

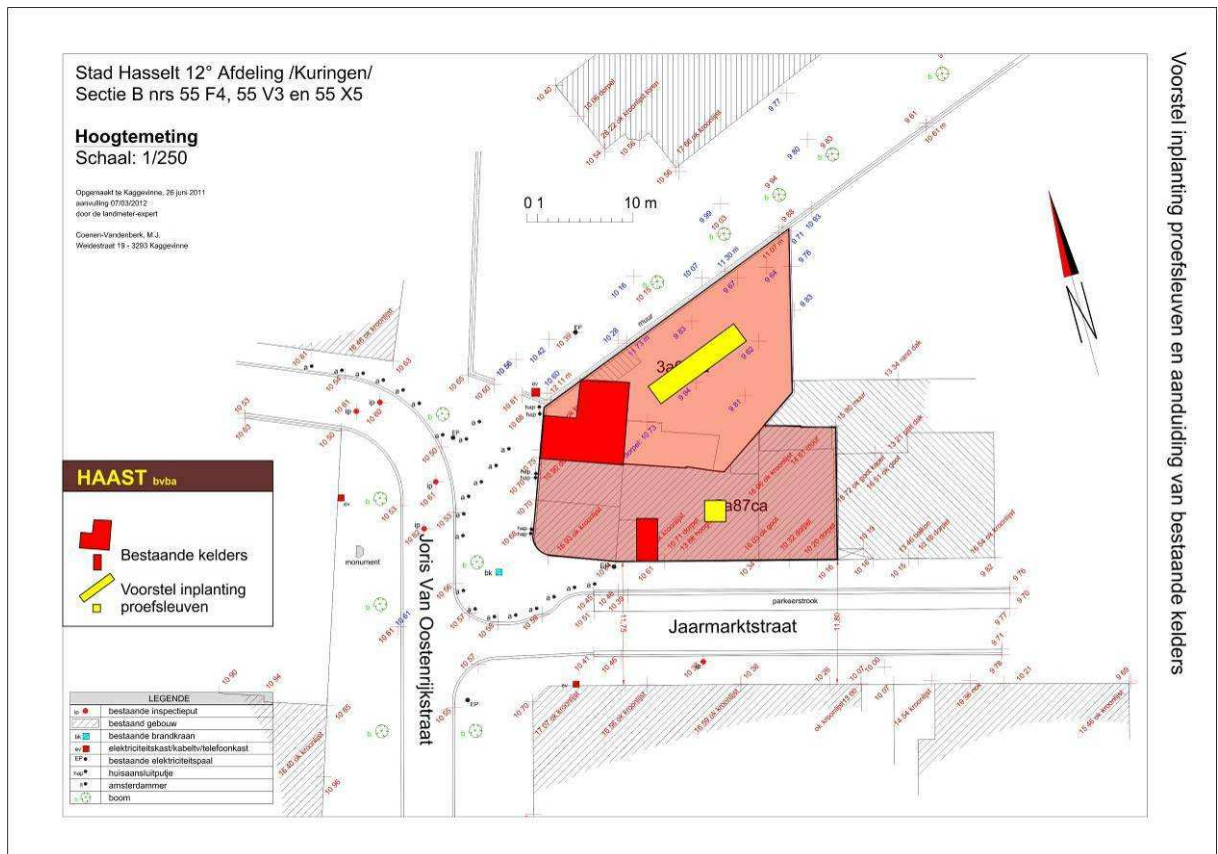
In de onmiddellijke omgeving, in de vallei van de Demer, vermeldt de CAI de inventarisnummers 50024 (de motte, burcht en het Prinsenhof van de Graven van Loon en de prinsbisschoppen van Luik) , 150328 (waterput en vondst van een (Karolingische) fibula. Meer noordelijk, over de Demer, ligt CAI inventarisnummer 161061; de schans bij Kuringen, de Motmansschans.

Noordwestelijk, op ca. 1,5 km in vogelvlucht ligt het slagveld uit de tiendaagse veldtocht in 1831 met CAI inventarisnummers 52821, 52823, 52824, 52826, 52827, 52828, 52829, 52830. Nog iets verder, op ca 2,3 km van de Jaarmarktstraat ligt de abdij van Herkenrode; CAI 52070.

b) een omschrijving van eventueel archeologisch vooronderzoek, al dan niet zelf uitgevoerd;

Er is geen archeologisch vooronderzoek geweest. Wel is op basis van waarnemingen voor de afbraak van de panden op de percelen 55F4, 55V3 en 55X5 een inschatting gemaakt van bestaande kelders en mogelijke andere ingrepen die een impact konden gehad hebben op het bodemarchief

4° de onderzoeksoopdracht;

a) de vraagstelling met betrekking tot de vindplaats;

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- *Hoe is de stratigrafie van het terrein opgebouwd?*
- *wat is de vermoedelijke geschiedenis van het terrein (oude kaarten, bebouwingsgegevens, historische gegevens)*
- *wat is de impact van de voorgaande bebouwing op het archeologisch erfgoed?*
- *hoeveel archeologische niveaus zijn er te verwachten?*
- *welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?*

b) de randvoorwaarden;

De prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- *De weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De vergunninghouder voorziet een scenario voor het geval de prospectie moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.*
- *Het terrein volledig toegankelijk is. Het verwijderen van verharding, puin of begroeiing gebeurt zonder schade te berokkenen aan het bodemarchief. De vergunninghouder inspecteert indien nodig het terrein op voorhand.*
- *De vergunninghouder een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.*
- *De werf is ingericht conform de vigerende arbeidswetgeving.*

- *Er voorzien is in voldoende signalisatie en eventuele omheiningen, conform de vigerende wetgeving.*
- *Er indien nodig een veiligheids- en gezondheidsplan is opgemaakt conform de vigerende wetgeving.*
- *De uitvoering van de prospectie in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen inzake bodemverzet.*
- *Er duidelijke afspraken zijn over:*
  - *wie de kraan levert;*
  - *wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;*
  - *het terug dichten van de sleuven en herstel terrein;*
  - *communicatie met de pers.*

De vergunninghouder bekommt van de opdrachtgever een grondplan van de bestaande toestand op en een ontwerpplan (X-Y, binnen een plaatselijk stelsel) van het terrein, zowel digitaal als analoog.

De vergunninghouder meldt de aanvang van de prospectie tijdig aan het College van Burgemeester en Schepenen en de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen.

De vergunninghouder meldt de aanvang van de archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan Onroerend Erfgoed Limburg.

Deze vergunning dient in origineel exemplaar aanwezig te zijn op het terrein tijdens de uitvoering van het onderzoek.

5° de werkwijze en opgravingsstrategie;

a) een beschrijving van de opgravingsmethode in samenhang met de aard van de vindplaats en de bijzondere voorwaarden;

De Bijzondere Voorwaarden gingen uit van een mogelijk rijke vindplaats gelet op de nabijheid van de Sint-Gertrudiskerk. Er werd voorgesteld te werken met twee proefsleuven waarvan één van minstens 10m x 2m centraal op het terrein en een kijkvenster van 2m x 2m aan de zijde van de Jaarmarktstraat. beide onderzoekssleuven dienden opgegraven te worden als zijnde een volwaardige archeologische opgraving. De teelaarde mocht machinaal verwijderd worden tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. De voorwaarde dat ook het slopen van de bestaande bebouwing door een archeoloog diende gevolgd te worden werd uiteindelijk niet weerhouden.

Staande de startvergadering werd in het tuintje van perceel 55F4 een proefsleuf getrokken met een 21-tons kraan op rupsbanden met een tandenloze graafbak van 2 m breed. Nadien werd het noordprofiel opgeschoond en enkele kuilen en een greppel werden met de schop dieper uitgegraven. De greppel bleek slechts een 10-tal cm diep onder de teelaarde te gaan. Vlakschaven van de sleuf was omwille van de weersomstandigheden onmogelijk; de sneeuw en regen bleef op de zandlemige ondergrond staan waardoor door het belopen van het oppervlak het vlak volledig vertrappeld zou worden; laarzen zogen zich vast in de modderige toplaag.

Wat betreft het kijkvenster aan de Jaarmarktstraat werd snel besloten om het te houden bij een profiel. Tot op een diepte van 1,50 m werd de bodem zeer sterk verstoord door de constructie van een riolering, keldertjes en vooral zeer diepe, recente funderingen in baksteen en gegoten beton. De betonblokken die door de graafmachine bovengehaald werden hadden een omvang van 50 cm tot 60 cm breed en waren tot meer dan 1 m hoog.

Links één van de grote betonblokken die bovengehaald werden, rechts het puin van recente bakstenen en betonnen funderingen. ter vergelijking, de plastic rioleringsbuis links op de rechter foto heeft een diameter van 10 cm.

b) de motivatie van de keuze ten aanzien van selectie van materiaal;

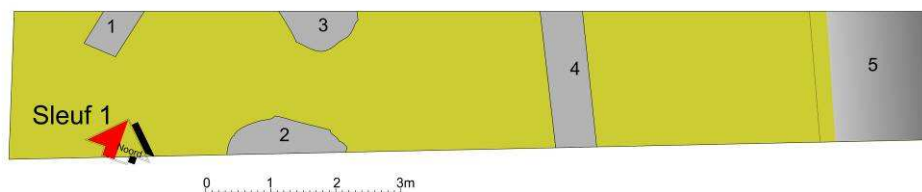
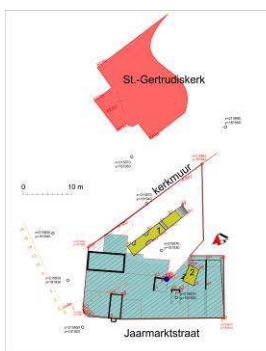
De sterke vergraving van vooral de zuidelijke en westelijke helft van het terrein en de aanwezigheid van zeer zware funderingen, zeker in verhouding tot de afgebroken gebouwen die er bovenop stonden, verantwoordden het gebruik van een graafmachine om tot op een leesbaar niveau te geraken.

c) de motivatie van de keuze ten aanzien van staalname;

Niet van toepassing.

6° een beschrijving van de vindplaats aan de hand van het sporenbestand, overeenkomstig artikel 77;

Sleuf 1: 14 m x 2 m, variërend in diepte van -0,70 cm aan de westzijde tot -1,77 cm aan de oostzijde telkens gemeten ten opzichte van het maaiveld.

In de sleuf werden 4 kuilen en een greppel aangetroffen. Van west naar oost was de eerste kuil (1) een regelmatige rechthoek trechtervormig aansluitend bij de teelaarde. De vulling bestond deels uit teelaarde vermengd met zandleem uit de C-horizont. In de vulling zaten baksteenfragmenten met cementmortel. De kuil verdwijnt deels in het noordprofiel van de sleuf.

De tweede kuil (2) is ovaal van vorm en verdwijnt in het zuidprofiel. De vulling bestond eveneens uit teelaarde vermengd met vensterglasscherven, stukjes aardewerk en plastic en een fragment van een beeldje in faïence fine.

Kuil 3 is heel ondiep ten opzichte van de teelaarde, ovaal van vorm en bevatte vooral baksteengruis en cementmortel. De vulling bestond overigens ook uit teelaarde.

Kuil 4 deed zich in het vlak voor als een noord-zuid gerichte greppel van ca. 60 cm breed. Het spoor verdwijnt zowel in het noord als in het zuidprofiel. Bij coupering tegen het zuidprofiel bleek het te gaan om een ondiep spoor, nauwelijks 10 cm onder de ondergrens van de teelaarde. De vulling bestond uit teelaarde en bij het opschonen van het profiel viel letterlijk een ingedeukte blauw geëmailleerde waterkan uit de grond. Daarbij zit nog een wit geëmailleerde kom, stukjes faïence fine en bisquit aardewerk, stukjes baksteen en cementmortel.

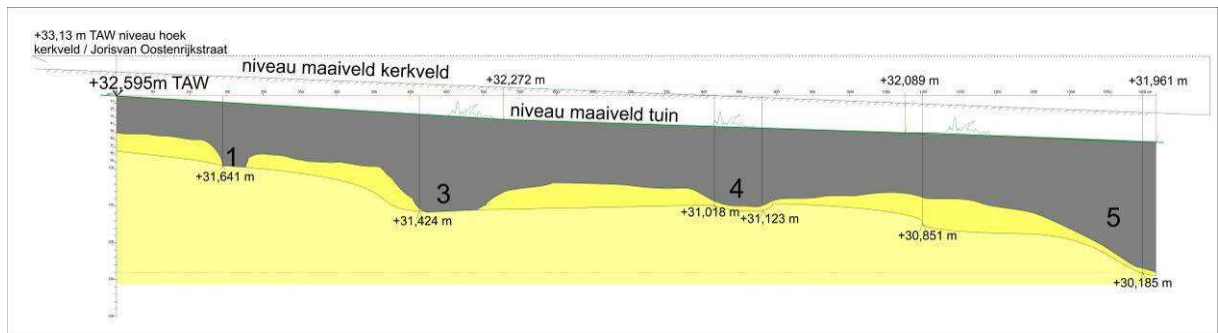

Spoor 5 is een zeer diep uitgegraven greppel over de volledige breedte van de sleuf. De greppel gaat tot 1,77 m onder het maaiveld. De vulling bestaat in de onderste lagen uit teelaarde, daarbovenop een pakket teelaarde vermengd met zandleem uit de C-horizont en daarbovenop vooral grijszwarte teelaarde. In de vulling zaten verspreid baksteenfragmenten met cementmortel en enkele stukjes hotelporselein.

De bovenstaande profieltekening is de noordwand van sleuf 1. De bovenste laag met de sporen 1, 3, 4 en 5 is egaal grijs ingekleurd omdat deze laag en al de vergravingen een gevolg zijn van ingrepen uit de 20ste eeuw. De C-horizont, een duidelijke B-horizont ontbreekt en is waarschijnlijk vergraven in de Ap / A-horizont, is in twee kleuren geel ingekleurd. Het donker geel geeft de diepte aan tot waar het profiel effectief opgeschoond werd. In het vlak waren in deze laag nog sporadisch sporen van bioturbatie zoals wortel- en mollengangen.

Het profiel geeft meteen de hellingsgraad van het terrein weer. Ten opzichte van het hoekpunt tussen kerkveld en Joris van Oostenrijkstraat, +33,13 m TAW is er aan de noordzijde een niveauverschil tot het maaiveld van -54 cm. Tussen datzelfde hoekpunt en de oosthoek van de sleuf is er tot het maaiveld een niveauverschil van -1,16m. Dit betekent op het terrein een aflopende helling in oostelijke richting van 2,6° (5,7%).

Zicht op sleuf 1 vanuit de zuidwesthoek

Sleuf 2 : (2,5 m (3,60 m) x 2 m)

Zoals eerder gezegd bleef in sleuf 2 het onderzoek beperkt tot het opschonen van het westprofiel, voorzover mogelijk. Enerzijds omdat bij het uitgraven grote betonblokken, delen van diepe funderingen, naar boven kwamen, anderzijds om veiligheidsredenen gelet op de nabijheid van een nog overeind staande muur en de onstabiele structuur van de grondlagen.

Zicht op enkele fragmenten van de uitgegraven funderingen

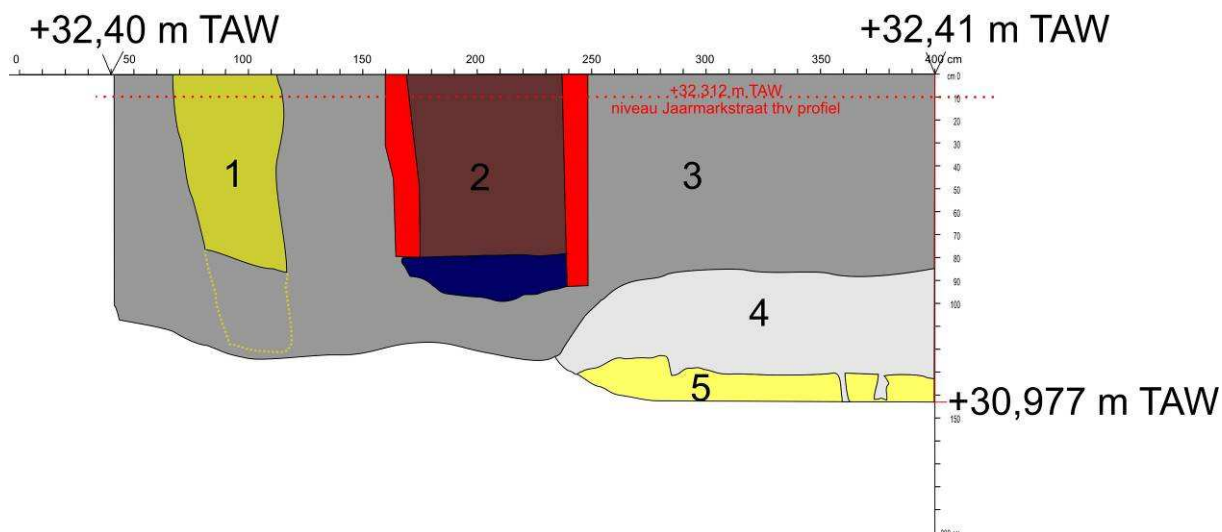
Zicht op de oostzijde van sleuf 2 met een diepgefundeerde bakstenen parament.

Westprofiel sleuf 1

Westprofiel sleuf 2

Legende: 1: betonnen fundering, 2: riolering in baksteen met een vloer uit blauwe steen en gecementeerde wanden en bodem (bruin aangeslagen), 3: Ap-horizont, donkergrijze laag met tal van baksteenfragmenten en afval, 4: vergraven horizont met een mengeling van teelaarde, sporadisch baksteenfragmenten en zandleem, 5: C-horizont, zandleem grijsgeelgekleurde bodem met sporen van bioturbatie.

De rest van het terrein is, zoals al herhaaldelijk aangehaald, sterk vergraven. We hebben 3 kelders aangetroffen variërend in meetbare diepte - de kelders waren gevuld met bouwpuin van de recente afbraakwerken - van 1,77 m tot 1,32 m ten opzichte van het hoogstbewaarde punt. De noordwand van kelder 1 was deels doorbroken voor de aanleg van een waterput in betonnen buizen. Deze waterput, waarin een loden buis hing, was 2,55 m diep ten opzichte van de bovenste rand.

zicht van zuid naar noord over de oostelijke helft van het terrein met op de voorgrond en links daarvan de restanten van twee kelders en centraal, onder de rode pijl, de waterput.

zicht van west naar oost over de zuidoost hoek van het terrein met links op de voorgrond de waterput en de doorbroken kelderwand, rechts een andere kelder. en op de achtergrond de restanten van de diepe bakstenen fundering van een oude binnenmuur.

zicht op het westelijk deel van het terrein vanuit zuid (Jaarmarktstraat) met op de voorgrond bouwpuin gestort in kelder 3 waarvan de vloer op -1,77m onder het huidig maaiveld ligt.

7° - 10°: niet van toepassing

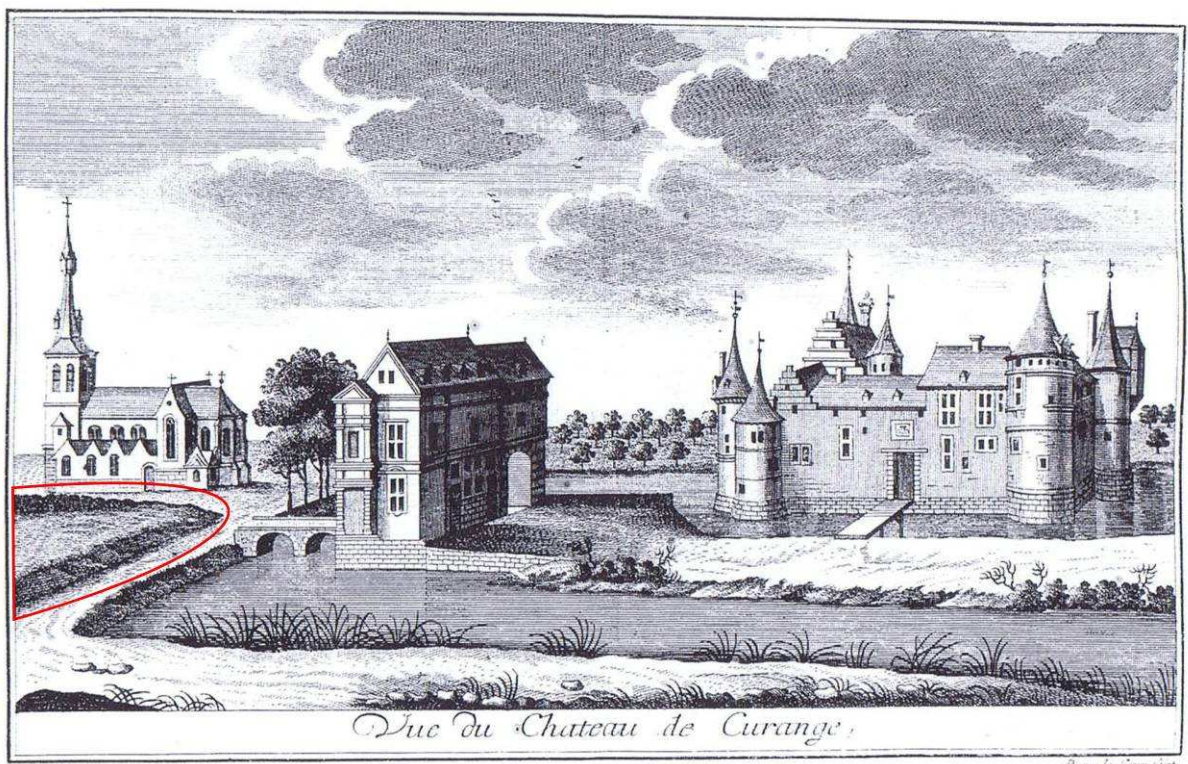

Besluit

Niettegenstaande de vrij hoge verwachtingen kan gesteld worden dat heel het terrein grondig verstoord is in de 20ste eeuw en dit gedurende de hele eeuw. Bij aanvang, in het eerste kwart door de bouw van de eerste huizen, later door het verder volbouwen van de verschillende percelen én door het begraven van afval in de tuin. Uit het bodemonderzoek blijkt de instabiliteit van de ondergrond waardoor woningen / constructies zeer diep en zwaar gefundeerd werden. Het resultaat is dat zowat alle sporen van perioden daterend voor de 20ste eeuw verdwenen zijn. De diepe kuil aan de oostzijde van sleuf 1 zou wel eens kunnen samenhangen met de wortelsporen aangetroffen in het westprofiel van sleuf 2. We hebben de indruk dat op het terrein, vóór de bouw van de eerste woning omzoomd door hoge bomen, ook centraal enkele stevige bomen gestaan hebben waardoor de verschillende percelen een parkachtig uitzicht gehad moeten hebben.

Bovendien ligt de zone niet in het centrum van Kuringen maar aan de rand. Uit historische bronnen is geweten dat de Sint-Gertrudiskerk aan de rand van de woonkern gebouwd werd. Die woonkern is nog steeds ten zuiden van de Demer gelegen.

Ongetwijfeld heeft de Demer ook zijn invloed gehad op de pedogenese van het terrein. De steile oeverwal vlak achter de kerk zou erop kunnen wijzen dat men - in een hypothetische veronderstelling - voor de bouw van de kerk het terrein deels aangehoogd heeft waarbij ook de belendende percelen gedeeltelijk opgehoogd werden. Dit kan deels gestaafd worden door de walvormige structuur te zien op de tekening van Remacle Leloup, op onderstaande weergave binnen de rode kader.

Waarom Kuringen niet verder noordelijk ontwikkelde waardoor de kern rond de kerk zou komen te liggen heeft te maken met de burcht en de residentie van de graven van Loon en de Luikse prinsbisschoppen en de toestand van het terrein: *Le fossé qui environne ces Edifices est large, mais négligé, & dégénère en marais.*⁹

⁹ De SAUMERY, P.L., *Les Délices du País de Liège ou Description des monuments sacrés & profanes de cet évêché-principauté*, édité à Liège en cinq volumes in-folio, par Everard Kints de 1738 à 1744, Tome IV, p. 280.

11° aanbevelingen voor het vervolgonderzoek met betrekking tot de vindplaats of een periode daarvan, globaler dan gesteld per vondstcategorie;

Een vervolgonderzoek is niet nodig.

12° een samenvatting, met vermelding van de vraagstelling, van de gevolgde onderzoeksmethode en de resultaten;

Na afbraak van de bestaande panden werd conform de bijzondere voorwaarden een proefsleuf getrokken van 12 m lengte, 2 m breedte in het tuintje. Aan de Jaarmarktstraat werd een profielput gegraven.

Al heel snel bleek het bebouwde gedeelte zeer sterk en diep verstoord. Grote betonblokken, tot 1,70 m diep, dienden als fundering voor de woningen. In plaats van de gekende 2 kelders werden er 4 kelders aangetroffen, een waterput in betonnen segmenten en een gemetst rioleringskanaal.

In de proefsleuf werden vier kuilen aangetroffen waarvan één, aan de noordoostzijde, zeer diep gaat. De vulling bestaat telkens uit teelaarde en recente rommel zoals geëmailleerde waterkannen, een beeldje in faïence fine, en vooral baksteenfragmenten met cementmortel.

Het terrein is in de 20ste eeuw dermate diep verstoord dat sporen ouder dan de 20ste eeuw volledig verdwenen zijn. Mogelijke verwachtingen van een relatie tot de Sint-Gertrudiskerk, het Prinsenhof of de grafelijke burcht konden niet ingelost worden.

De onderzoeksvragen:

- Hoe is de stratigrafie van het terrein opgebouwd?

De oorspronkelijke stratigrafie van het terrein is zeer sterk tot nagenoeg volledig vergraven door 20ste-eeuwse ingrepen; tuinbewerking, afvalputten en vooral gebouwen

- wat is de vermoedelijke geschiedenis van het terrein (oude kaarten, bebouwingsgegevens, historische gegevens)

-

Vermoedelijk heeft het terrein sedert de middeleeuwen - en waarschijnlijk altijd - braak gelegen of is het gebruikt als akkerland (ferrariskaart). De eerste bouwsporen dateren uit het eerste kwart van de 20ste eeuw.

- wat is de impact van de voorgaande bebouwing op het archeologisch erfgoed?

De impact van de voorgaande bebouwing is vernietigend geweest voor het bodemarchief. Dit heeft vooral te maken met de onstabiele structuur van de bodem.

- hoeveel archeologische niveaus zijn er te verwachten?

Enkel een 20ste-eeuws niveau kon nog onderscheiden worden.

- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Een vervolgonderzoek is niet aangewezen.

13° literatuur;

cfrt voetnoten

14° bijlagen (inventariserende metagegevens);

- a) lijst van tekeningen; nvt, cfrt infra verslag
- b) lijst van foto's
- c) lijst van sporenformulieren en eventuele andere formulieren; nvt
- d) lijst van vondsten; nvt
- e) lijst van stalen; nvt
- f) dagrapporten; nvt

Algemeen plan van de prospectie met ingreep in de bodem

Algemeen plan met coördinatenlijst en niveaus TAW van de meetpunten

Projectie alle sporen plan op nieuwbouw

2012-431-alg-046.JPG

2012-431-alg-047.JPG

2012-431-alg-051.JPG

2012-431-alg-064.JPG

2012-431-alg-065.JPG

2012-431-alg-066.JPG

2012-431-alg-067.JPG

2012-431-alg-093.JPG

2012-431-alg-094.JPG

2012-431-alg-099.JPG

2012-431-alg-100.JPG

2012-431-alg-101.JPG

2012-431-alg.JPG

2012-431-kelders-048.JPG

2012-431-kelders-049.JPG

2012-431-kelders-050.JPG

2012-431-kelders-052.JPG

2012-431-kelders-089.JPG

2012-431-kelders-090.JPG

2012-431-kelders-091.JPG

2012-431-kelders-092.JPG

2012-431-kelders-095.JPG

2012-431-kelders-096.JPG

2012-431-kelders-097.JPG

2012-431-kelders-098.JPG

2012-431-kelders-102.JPG

2012-431-kelders-103.JPG

2012-431-S1-005.JPG

2012-431-S1-007.JPG

2012-431-S1-008.JPG

2012-431-S1-009.JPG

2012-431-S1-010.JPG

2012-431-S1-011.JPG

2012-431-S1-012.JPG

2012-431-S1-013.JPG

2012-431-S1-014.JPG

2012-431-S1-015.JPG

2012-431-S1-016.JPG

2012-431-S1-017.JPG

2012-431-S1-018.JPG

2012-431-S1-019.JPG

2012-431-S1-020.JPG

2012-431-S1-021.JPG

2012-431-S1-022.JPG

2012-431-S1-023.JPG

2012-431-S1-024.JPG

2012-431-S1-025.JPG

2012-431-S1-026.JPG

2012-431-S1-027.JPG

2012-431-S1-028.JPG

2012-431-S1-029.JPG

2012-431-S1-030.JPG

2012-431-S1-031.JPG

2012-431-S1-032.JPG

2012-431-S1-033.JPG

2012-431-S1-034.JPG

2012-431-S1-035.JPG

2012-431-S1-036.JPG

2012-431-S1-037.JPG

2012-431-S1-038.JPG

2012-431-S1-039.JPG

2012-431-S1-040.JPG

2012-431-S1-041.JPG

2012-431-S1-042.JPG

2012-431-S1-043.JPG

2012-431-S1-044.JPG

2012-431-S1-045.JPG

2012-431-S1-068.JPG

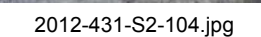
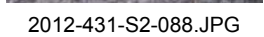
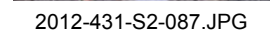
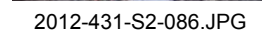
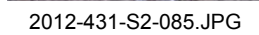
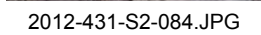
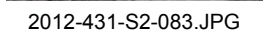
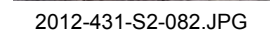
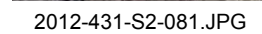
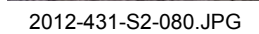
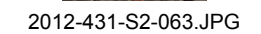
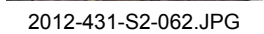
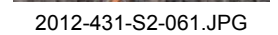
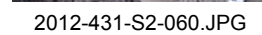
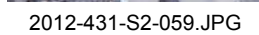
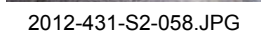
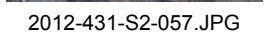
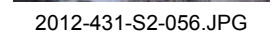
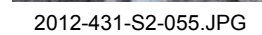
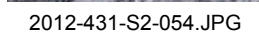
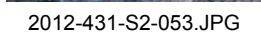
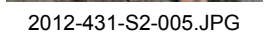
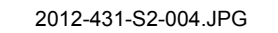
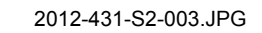
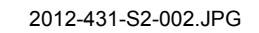
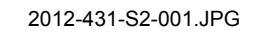
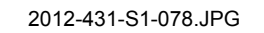
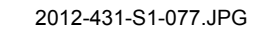
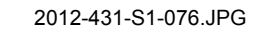
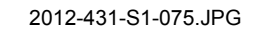
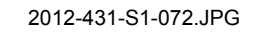
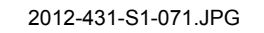

2012-431-S1-069.JPG

2012-431-S1-070.JPG

COORDINATENPLAN

De getallen (6,7,8,...) verwijzen naar de
naaststaande coördinatentabel

zone met 20ste-eeuwse bebouwing
en aanduiding van de kelders

proefsleuven en sporen

waterput

recente perceelscheidingen en
aanduiding van muren van bebouwing

x

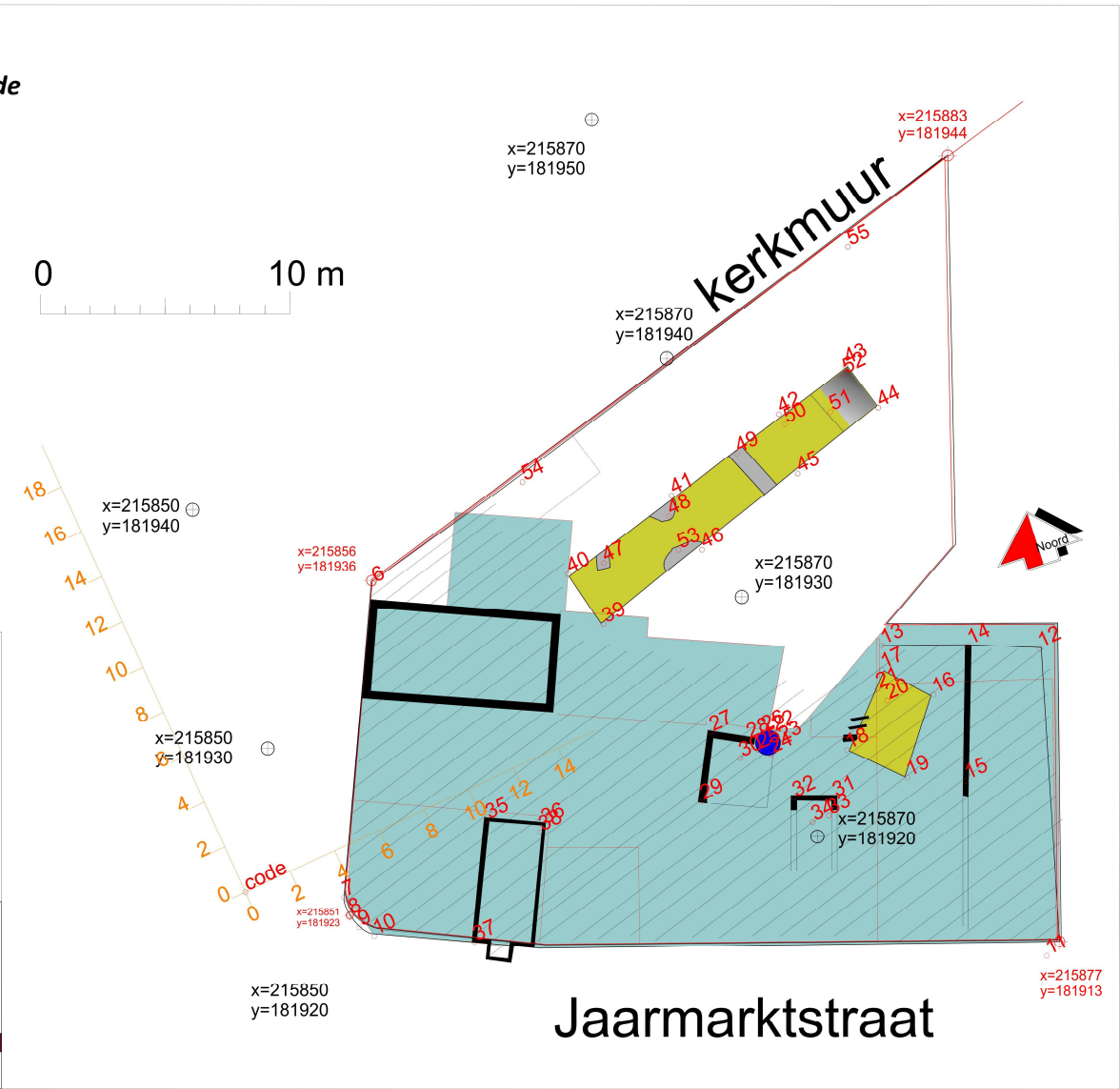
y

coördinaten Lambert 2005

Algemeen Plan

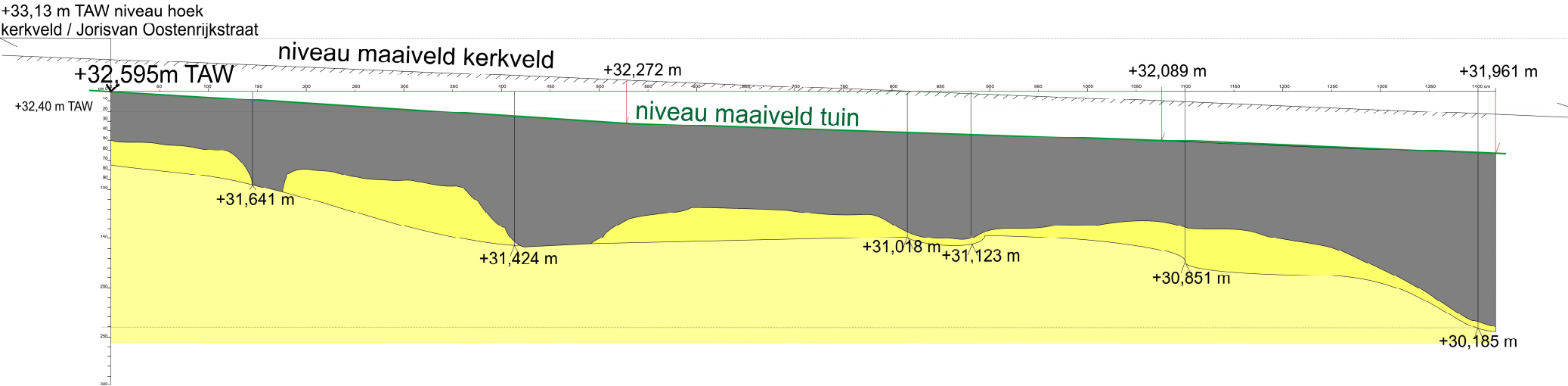
Kuringen (Hasselt), Jaarmarktstraat - Joris van Oostenrijkstraat
Archeologische proefsleuvenonderzoek
Onroerend Erfgoed lic. 2012-431
opdrachtgever:
KRIATURIA nv, Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt

uitvoering: **HAAST bvba**
Rik vd Konijnenburg, Crauwe Torenwal 6/00/1 - 3060 Bree
opgemaakt: Bree, 12/12/2012

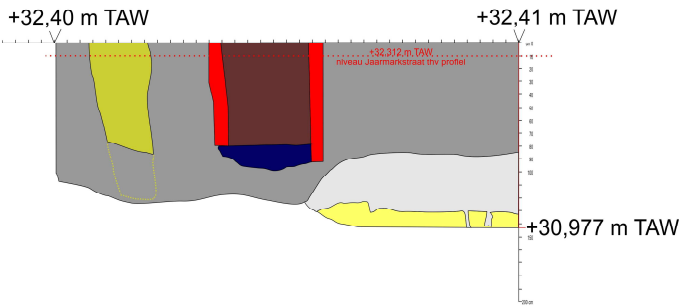

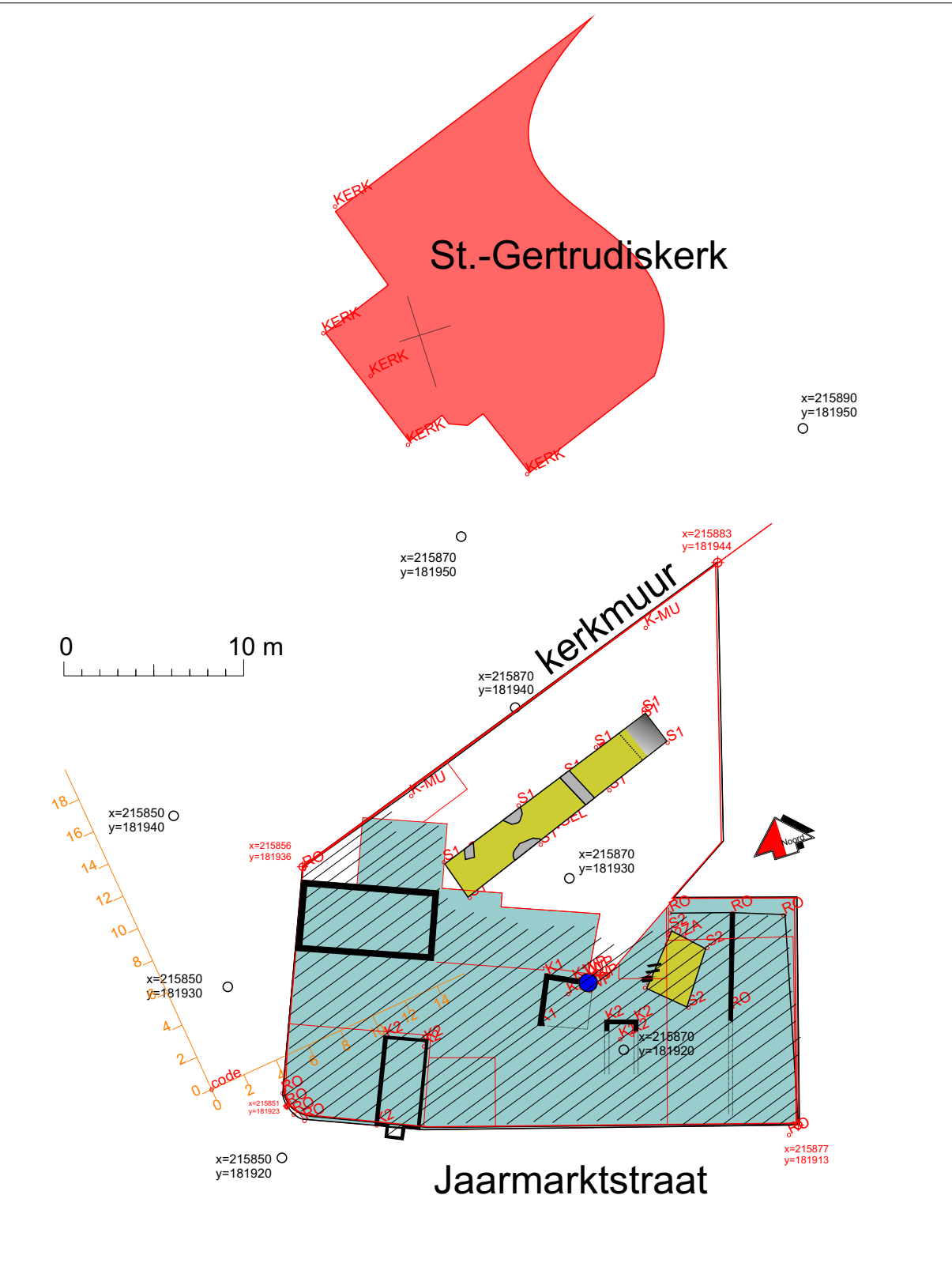
code	X	Y	Z =+TAW-niveau	code	X	Y	Z =+TAW-niveau
1 kerk	24,942	32,861	32,5	29	18,394	-4,38	32,404
2 kerk	23,515	36,16	32,415	30	20,542	-3,484	31,352
3 kerk	27,099	42,387	32,226	31	23,343	-6,512	32,482
4 kerk	25,235	28,455	32,456	32	21,857	-5,831	32,45
5 kerk	30,667	24,144	32,442	33	22,858	-7,075	32,312
6	9,915	9,144	33,13	34	22,15	-7,031	31,348
7	3,557	-1,865	33,132	35	10,138	-1,448	32,802
8	3,47	-2,622	33,127	36	12,118	-2,576	32,78
9	3,625	-3,216	33,134	37	7,626	-5,723	33,037
10	4,022	-3,789	33,121	38	11,906	-2,789	31,038
11	28,549	-15,918	32,591	39	17,746	3,767	32,671
12	33,436	-4,514	33,032	40	17,27	6,188	32,595
13	27,67	-1,737	32,819	41	22,429	7,349	32,272
14	30,872	-3,207	32,824	42	27,764	8,509	32,089
15	28,504	-8,117	32,483	43	31,04	9,166	31,961
16	28,757	-4,397	32,443	44	31,55	7,062	31,978
17	27,263	-2,62	32,416	45	27,455	5,993	32,19
18	24,628	-4,982	32,4	46	22,641	4,823	32,403
19	26,394	-7,017	32,118	47	18,773	5,996	31,641
20	26,947	-3,84	30,977	48	21,985	6,63	31,424
21	26,783	-3,256	31,168	49	25,536	7,756	31,018
22	22,202	-3,077	32,286	50	27,804	8,029	31,123
23	22,27	-3,579	32,283	51	29,704	7,725	30,851
24	21,742	-3,855	32,29	52	30,821	8,859	30,185
25	21,355	-3,479	32,315	53	21,758	5,223	31,667
26	21,823	-2,895	29,761	54	17,146	10,358	32,477
27	19,894	-2,023	32,527	55	33,133	13,473	32,051
28	21,136	-2,929	32,381				

Noordprofiel sleuf 1

Westprofiel sleuf 2

zone met 20ste-eeuwse bebouwing en aanduiding van de kelders

proefsleuven en sporen

waterput

recente perceelscheidingen en aanduiding van muren van bebouwing

X
y

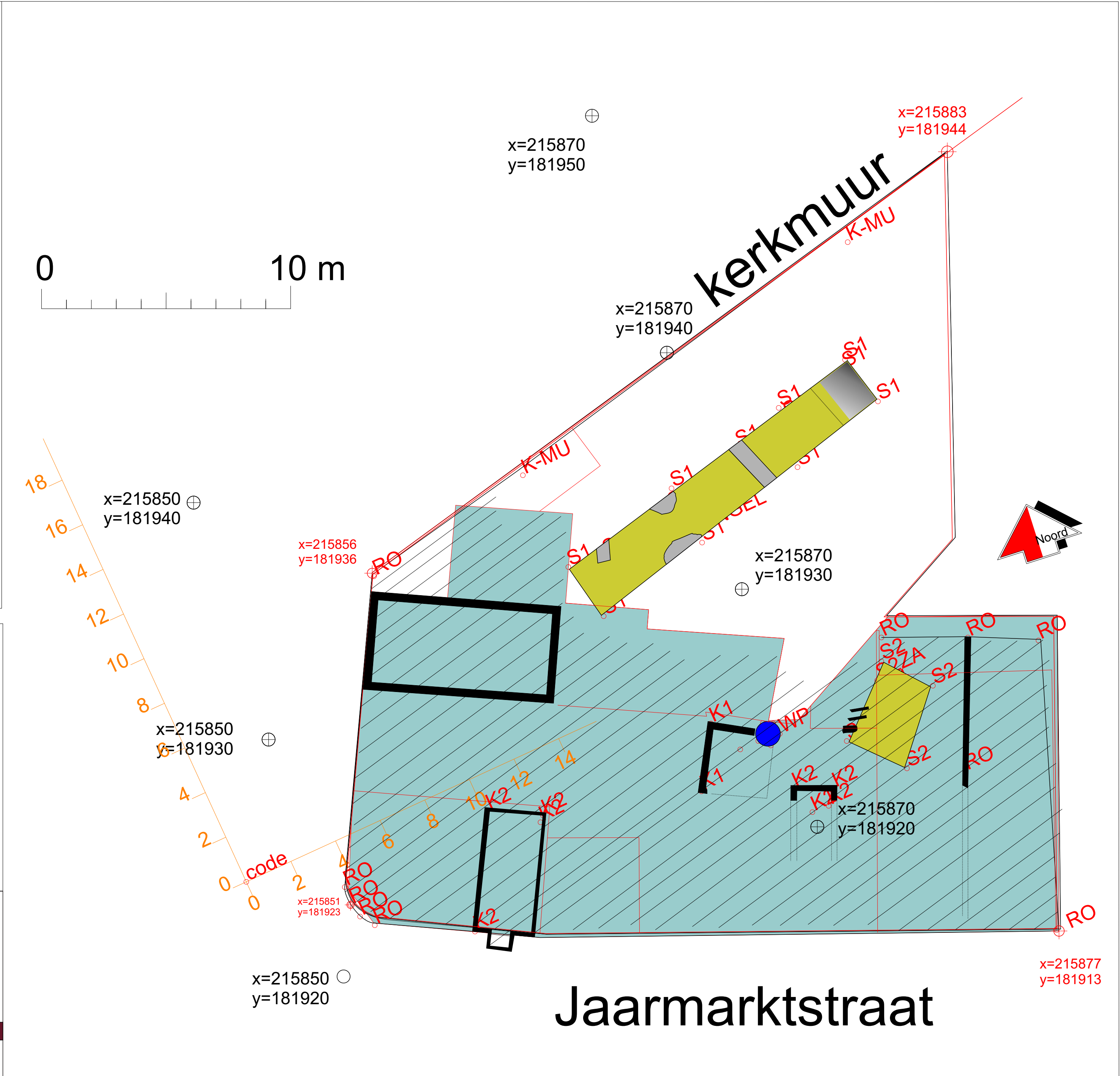
coördinaten Lambert 2005

Algemeen Plan

Kuringen (Hasselt), Jaarmarktstraat - Joris van Oostenrijkstraat
Archeologische proefsleuvenonderzoek
Onroerend Erfgoed lic. 2012-431
opdrachtgever:
KRIATURA nv, Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt

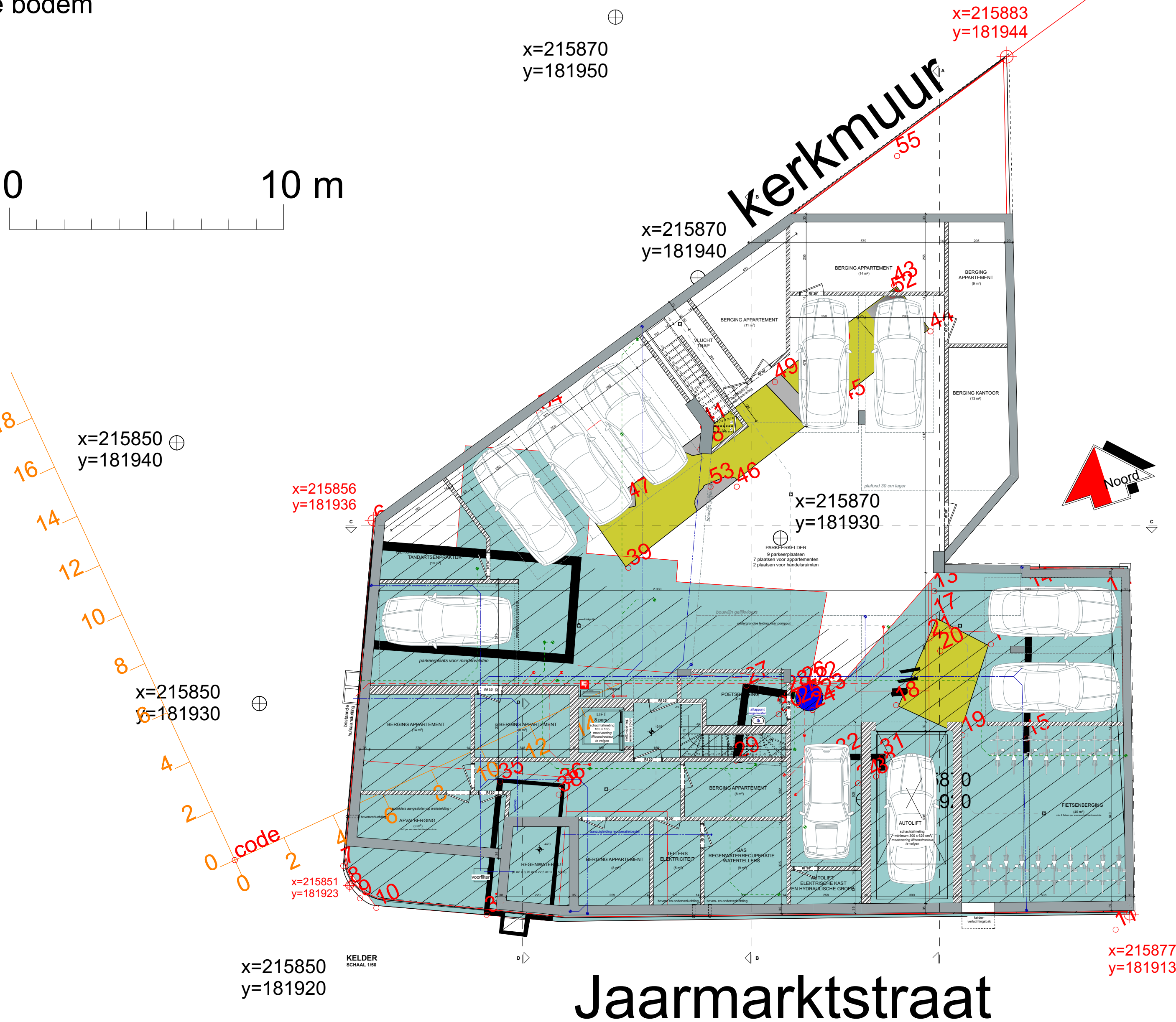
uitvoering: HAAST bvba

Rik vd Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
opgemaakt: Bree, 12/12/2012

Projectie nieuwbouw garagekelder op
algemeen plan prospectie met ingreep in de bodem

- zone met 20ste-eeuwse bebouwing en aanduiding van de kelders
- proefsleuven en sporen
- waterput
- recente perceelscheidingen en aanduiding van muren van bebouwing
- x y coördinaten Lambert 2005

Algemeen Plan

Kuringen (Hasselt), Jaarmarktsraat - Joris van Oostenrijkstraat
Archeologische proefsleuvenonderzoek
Onroerend Erfgoed lic. 2012-431
opdrachtgever:
KRIATURA nv, Kramerslaan 15.1.1 - 3500 Hasselt

uitvoering: **HAAST bvba**

Rik vd Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
opgemaakt: Bree, 12/12/2012